

Jag minns...

När jag blev åskrädd.

Att vara rädd för åskan är väl ganska vanligt, åtminstone på landsbygden. Rädslan kan dock vara mer eller mindre uttalad, beroende på vilka referensramar man har till fenomenet.

av Karin Johansson

Mitt första minne av åska härrör från sommaren 1943, då jag var fem år. Tåes Lotta (63 år) kom till oss i Västergården. Hon bodde cirka 500 meter från oss. Hon kom för att slippa sitta ensam i stugan under ovädret. Johan, hennes bror, var troligen borta. Jag minns hur jag satt bredvid tant Lotta på vår kökssoffa medan åskan dundrade och blixtrade utanför. Hon var klädd i en rutig klänning med stort rejält förkläde på sig. Vid varje blixtn slängde hon förklädessnibben över huvudet.

Karin Johansson

Jag tyckte detta såg roligt ut, så jag försökte härma hennes rörelser. I brist på förklädessnibb, satte jag händerna för ansiktet istället, men inte tātare än jag kunde kika på Lotta.

Plötsligt vänder sig Lotta mot mig och säger: "Du lella tös behöver la inte va rädd, du som inga synn har gjort".

Mitt andra minne av åskväder upplevde jag vid sex års ålder en söndag i augusti 1944, då hela vår familj var på predikan i Ödenäs Missionshus. Min adoptivmor Signe Olsson har beskrivit detta oväder i sin dagbok och jag citerar henne först. Lannergård, som nämns i citatet nedan var sjömanspaster för Evangeliska Fosterlands Stiftelsens sjömansmission.

"Under flera dagar och mest på söndagen hade rått en kvävande hetta så man formligen pinades därav och just som vi var i missionshuset brakade åskan löst med det förskräckligaste oväder med storm och flera hagelskurar med hagel stora som hasselnötter.

Blixten slog ner runt omkring, och i kontakter och ledningar smälde det oavbrutet. Det var riktigt kusligt och man satt som i spänning på vad komma skulle härnäst. Lannergård fortsatte dock till slut med verklig sinnesnärvaro. En gammal sjöman har väl sett döden i vitögat alltför många gånger för att bli rädd. Emellertid såg jag hur det slog ner till Olssons (som man ser från missionshusfönstret), där gick blixten ned i skorstenen och raserade en smula, men gjorde ingen vidare skada eller antände. Konstigt!

Så kom Johan Eriksson (vår granne i Västergården på den tiden) och frågade efter oss på kafferasten. Det var hemska sekunder innan vi fick reda på vad det var.

Stugan kunde ju ha antänts och vi voro alla borta. Men det var kreaturen det var fråga om. De gingo tjudrade nedanför

vägen och hade blivit bedövade av blixten och Kulla, den bästa mjölkkon, låg stendöd. Ja, vi fick gräva ner den på måndagen". Så långt min mors anteckningar.

Det jag blev mest chockad över var att min älsklingsko, Kulla, dog. Hon hade inga horn och var därför bättre att "kela" med än de andra korna t.ex. Vildros, som fått det namnet av att hon hållit sig borta i skogen lång tid ensam och nästan blivit förvildad.

Min rädsla för åska består ännu, men har tagit andra proportioner. Vid häftigt åskväder över Ödenäs är jag mest rädd för att blixten ska antända ladugården eller bostadshuset. Om tordönet förekommer på natten brukar jag gå upp och sitta beredd med bilnycklar, för att skynda ut till bilen. Man har ju hört att det är säkrare där.

Jag har analyserat varför min skräck för åska kom att bestå. Det är nog inte bara händelsen 1944 som gjorde mig så skrädd, utan också det faktum att mina föräldrar Reinhold och Signe också var rädda för detta naturfenomen. Föräldrar överför ju ofta sin rädsla på barn. Men Signe hade en anledning i alla fall till sin fobi för åska. Den 15 Juli 1927 slog åskan ner i hennes hem i Västergården. Jag saxar ur hennes anteckningar från den händelsen följande:

".....Det har slagit ner i flaggstängen, stuprännan som blivit flisad ner igenom och sen har blixten antagligen gått upp i stuprännan som är stora hål på och sen igenom väggen i hörnet bak orgeln och sen funnit fulla näring i telefonen, som slängdes mitt ut på golvet"

"...Vi tycka, trots allt, att det är som man istället för förlust gjort en vinst när man betänker hur mycket värre det kunde blivit. Att vara nära en så hotande fara och undgå, är ju att tillskriva en högre makt som vakat."

När jag som 4-åring kom som fosterbarn till Västergården 1943 fanns fortfarande flaggstängens fäste i marken kvar. Flaggan förvarades på vinden, men någon ny stång sattes aldrig upp. Åsknedslagets följd kunde tydligen inte glömmas och jag fick ofta höra talas om åsknedslaget.